

2 Reyes

---

17 ⁶Ikanta Oseas pinkatharitee, okaatzi 9 ojarentsi rowawijaakiri ipinkatharitantakari. Roojatzi ipokantakari yotzinkariite Asiria-jatzi, roma-natakiri Samaria-jatzi. Inoshikanakiri Israel-paeni Asiria-jatzi, ijeekakahaeri nampitsiki itachari Halah. Ari inampitaawori inampiki Habor, jempe oshiyaata nijaa Gozán. Eejatzi ari ijeekaero inampitsiteki Medos-satziite. ⁷Rootaki awijeentsiri tema Israel-paeni rantzimotakiri kaariperori Pinkathari Tajorentsi okantawitaka Tajorentsi rowawijaakoteeri Israel-paeni, okantawitaka rowawijaakoteeri Faraón, eejatzi Egipto-jatziite maawoeni Israel-paeni, roori kantzimaetacha ramanaari tajorentsiniro. ⁸Ranteero eejatzi ramanakari itsipajatzipaeni, okantawitaka Tajorentsi ikantakaantawitaka ijeekanteeyaawo iipatsite itsipajatzipaeni. Ari roshiyakotanakari Israel-paeni yotzinkariite antakirori kaariperori. ⁹Eejatzi Israel-paeni ithaenkimatakiri Pinkathari Tajorentsi, rowetsikanaki iyaapapankote maawoeniki inampi. Rowetsikitanaka eejatzi jempe ojeeki ateementotsi antawo jempe raminakoteri ikijaneentani okine imateeri rowayirityaari. ¹⁰Ari ipewiryaaakiro mapipaeni, oshiyawo taapokimentotsi, rowetsikashiwaetaka itajorentsinirote Aser. Rootaki rantakiri tonkaari, eejatzi rantzitaakawo jaawi antawoki inchato inthomoetatsiri. ¹¹Ari okanta, ari ikantzitaakawo ikantakirowa itsipajatzipaeni, tema Tajorentsi ikashaakaantaki rashiteeyaawo kepatsi. Itaayitakiniri kajankaenkari tajorentsiniro janta ochempiki. Rantayitakiro maawoeni kantawaetachari kaariperori ithaenkimawaetakiro iyatsimankari Pinkathari ikaemakoteeyironi. ¹²Ramanayitari tajorentsiniro, okantawitaka ikantawitakari Pinkathari: “Eero pamanari tajorentsiniro”. ¹³Tema ikamantawitakari Tajorentsi, ikantawitakari: Aritaki notyaantaki kamantantaniri; eejatzi ñaawyaantzinkari nokantawitakari, nokantziri: “Pookaero pikaariperowaetzi. Pimonkaatenawo nonintakaantani, okaatzi nopinkakayimiri, maawoeni nonintakaakiriri picharini, okaatzi nokantakiriri arika ikamantakiri kamantantaniri, riitaki nomperatani. ¹⁴Roori kantacha, tee ikemijantziri picharini, kijoshiretaki. Roshiyakari ipaapate rirori, tee ikemijantziri Iwinkatharite Tajorentsi. ¹⁵Ipakaakiro ikowakaanteetziri. Imaemanetakiro

ikashaakaantani Tajorentsi. Ipiyathatakawo okaatzi ikantakaanteetakiri, Inintziro tajorentsiniro kaari kameethatatsiri. roshiyakaakiri icharini tee ipantari. Roshiyakiri itsipajatzipaeni, okantawitaka ikantawitakari Pinkathari: “Eero poshiyari itsipapaeni.” ¹⁶ Ipakaakiro inintakaantani Awinkatharite Tajorentsi, rowetsikaki roshiyakaakiri apite iryaani, rowetsikantakari kijokiri. Rowetsikakiri eejatzi roshiyakaakiri tajorentsiniro Asera, ramanawaetashitakari ompokiropaeni maawoeni, eejatzi ramanawaetashitakari tajorentsiniro Baal. ¹⁷ Eejatzi reentsite, roshiyakaakiri riimi ratsipetakaani. Sheripiyaritanaki, takisantanaki, ishinetaantziro kaariperori, riyowitaka Tajorentsi rini, rootaki opoñaantari ikijaneenantariri. ¹⁸ Rootaki ikijaneenantanakariri Tajorentsi Israel-paeni, roojatzi rookantakariri jempe janta noñaahari. Apatziro nojeekakaakiri Judá-paeni inampiki. ¹⁹ Roori kantacha, ipiyaathanakariri eejatzi rirori, ipakaakiro inintakaantani Awinkatharite Tajorentsi, aritaki ranteero eejatzi ikantakirowa Israel-paeni. ²⁰ Roojatzi rapakaantanakariri Tajorentsi maawoeni icharinipaeni Israel-paeni. Rowajankitakiri, ishinetakiri inoshikeri ikijaneentani. ²¹ Tema paerani, Tajorentsi, rinashiyitakari apaanipaeni Israel-paeni, tee roshiyakayiri maawoeni ipinkathariwentantakariri icharini pinkathari David. Ikanta riroripaeni riyoyaaki pinkathariwenteroni Jereboam, itomi Nabat. Riitaki antakirori okaatzi rantakiri Israel-paeni rapakaakiri Pinkathari, kaariperotaki kameethaeni. ²² Aritaki ikantari Israel-paeni tema rantakiro eejatzi kaariperori roshiyakotakari okaatzi rantakiri Jeroboam, tee rookiro. ²³ Okaatapaakira iroka, rookawentanakiri okaatzi royaakowitariri Israel-paeni, tema ikamantawitakari maawoeni kamantantaniriite, rompera-tanewo Tajorentsi, ari ikanta Israel-paeni inoshikanteetaariri Asiria-ki, jempe ajeeki nimaeka. ²⁴ Ikanta iwinkatharite Asiria-jatzi, atzirite Babilonia, Cuta, Ava, Hamat eejatzi Sefarvaim, ari ijeekakiri janta nampitsiki Samaria-ki, inampiiteki Israel-paeni. Roowa raantakawori maawoeni Samaria jeekaeyakini inampiiteki. ²⁵ Tema irika atziri tee ipinkathatziro Tajorentsi, okanta riyotanakirowa ijeeki kameethari, rootaki rotyaantantanakariri Tajorentsi manitzi, roowa rowamaantakariri apaanipaeni riroriite. ²⁶ Roojatzi riyatashitantakariri ikamantziri pinkatharitatsiri Asiria-ki, ikantziri: Irikahanki atziri paanakiriranki nampitsiki jeekatsiri Samaria-ki okine ijeeki janta, tee riyotziro ipinkathateri itajorentsite nampiwitawori ketziroeni jaka nampitsiki, okanta tee riyotashitawo, rootaki rotyaantantakiniriri manitzipaeni, riitaki owakariri nimaeka. ²⁷ Ari okanta nimaeka, iwinkatharite Asiria-jatzi ikantakaantaki, ikantzi: “Poepiyayiteeri sheripiyaripaeni anoshikawitakari chapinki. Okine riyatee inampiteeyaawo janta, riyotahaeri atziriite jempe ikanta itajorentsite riyotziri rirori jaka nampitsiki. ²⁸ Ikanta apaani omperatajorentsitaarewo inoshikaetakiri

Samaria-ki, ijeekanee nampitsiki Betel. Ari riyotaakiri atziripaeni owakira nampitanaawori janta, ipinkathatakaakiri Tajorentsi riyotakaakiri eejatzi roma-mpaawentari Pinkathari. ²⁹Roori kantacha, irikaete atziri poñaayitachari otsipaki nampitsi, rowetsikaeyakini apaanipaeni itajorentsitetashityaari janta nampitsiki antawoki rowetsikakiri Samaria-jatzi ochempiki inampiki rirori. ³⁰Ikaatzi poñaayitachari Babilonia-ki, rowetsikaki roshiyakaawenteetziri itajorentsinirote iitachari Sucot-benot. Ikanta poñaayitachari Cuta-ki, rowetsikaki roshiyakaawenteetziri itajorentsinirote iitachari Nergal. Riima ikaatzi poñaayitachari Hamat-ki, rowetsikaki roshiyakawenteetziri itajorentsinirote iitachari Asima. ³¹Ikaatzi poñaayitachari Ava, rowetsikaki roshiyakawenteetziri itajorentsinirote iitachari Nibhaz, itsipa rashi Tartac. Ikaatzi poñaachari Sefarvaim-ki, itaayitziri reentsite roshiyakayiri ratsipetakahaetani ipaetziriri Adramélec eejatzi Anamélec, iwawaniroteeyarini. ³²Ikowawita eejatzi riweshiryaaawentyaari Tajorentsiperotatsiri, roori kantzimaetacha pokaki isheripiyarite ikaateeyinira rirori, okine ipawakaeyaari janta riweshiryaaawenteetarira itajorentsintsitashiitari. ³³Ari okanta, okantawitaka riweshiryaaawentawitakari Tajorentsi, roori kantzimaetacha riyataakaakiro ramanari itajorentsinirotetashitari, rootaki rametapiintari inampiiteki jempe janta inoshikaetakiriranki. ³⁴Roojatzi ikantziro nimaeka rantziro roshiyakayiro paerani, rootaki kaari ipinkathatantari Tajorentsi tee imonkaatziro inintakaantani eejatzi iwinkakaantani tee ikemijantziro riyotaawitakariri eejatzi inintakaantani okaatzi ikantawitakariri Pinkathari riyomaatero icharinipaeni Jacob, riitaki owakiniriri iwaero Israel-paeni. ³⁵Ikowapaetetakira Tajorentsi raapatziyawakaeya itsipatyaari ikaateeyinira, inintakaakiri ikantakiri: Eero pithaamentawaetari tajorentsiniro, eero pawentaari, eero pashitakaari eejatzi pipirapaeni. ³⁶Naaka piweshiryaaawentya, tema naakataki Piwinkatharite Pitajorentsiti. Tema noñaahakimiro notajorenka nowawijaakotanteemiri nomishitowanteemiri Egipto-ki. Apatziro nokantakaawo naaka piweshiryaaawentaana, pipinkathateena eejatzi, pipaena patsipetakaani pitaayinari. ³⁷Otzimatye pikyaaryoote pimonkaatero nonintakaantani eejatzi nowinkakaantani, niyotaantakiri eejatzi nokantakaantakiri okaatzi jankinateenchari. Eero pajahaawentawaetari itsipa itajorentsintsitashiteetari. ³⁸Eero pipeyakotziro aapatziyawakaani jempe okaatzi nokantakimiri eerokaete. Eero pajahaawentawaetari itsipa itajorentsintsitashiitari. ³⁹Tema apatziro nokantakaawo naaka, piweshiryaaawentaana tema naaka Piwinkatharite Pitajorentsiti. Naakataki oshetapithateerini pikijaneentani kowawitachari roetsinampaemimi. ⁴⁰Ari ikantzi Tajorentsi. Roori kantaetaachani ikemijantziri irika atziri poñaachari otsipaki nampitsi royaatakiro etawori aapatziyawakahaantsi. ⁴¹Apawojatzi riweshiryaaawentawitari Tajorentsi,

roori kantzimaetacha riyotakaakiri eejatzi riweshiryaawentari itajorentsinirote. Ari ikantakiro itomipaeni eejatzi icharinipaeni rantakiro eejatzi okaatzi rantakiri paerani etanakawori, roori kantzimaetacha roojatzi ikantziro nimaeka rantziro ikimitzirowa paerani icharinini.

Rookaetakiri Joaquín ikineero Babilonia-ki

24 ⁸Ari otzimaki 18 rojarensite Joaquín retantanakawori ipinkatharitzi, ipinkatharitaki mawa kashiri Jerusalén-ki. Oeta riniro Nehusta, rootaki rishinto Elnatán, Jerusalén-jato ini. ⁹Roori kantacha, eenitatsi rantayitziri tee okameethatzi iñeero Tajorentsi rirori. Ari roshiyari jempe ikanta icharinipaeni paerani.

¹⁰Ikanta rowayiritepaeni Nabucodonosor, pinkatharitatsiri Babilonia-ki, jateeyakini rowayiriteri Jerusalén-jatzi. Othonka itapotakiro ipankopaeni rowayirityaari. ¹¹Ikanta rowayiriteetari Jerusalén-jatzi, areetapaaka pinkathari Nabucodonosor. ¹²Ikanta Joaquín, iwinkatharite Judá-paeni, itsipatakawo riniro, eewatziriri rowayiritepaeni, jewaripaeni, maawoeni atziri aapatziyariri, ishinetaka rayeri iwinkatharite Babilonia-jatzi. Raanakiri inampiki ikemaatsitakaawaetyaari. Rootaki awijeentsiri paerani ipinkatharitantari Nabucodonosor, tekira awijeeta osheki ojarentsi, okaatzi 8.

¹³Ikanta pinkathari Nabucodonosor, ithonka raakiri korikipaeni pinatachari itajorentsiipankoteki Tajorentsi, ikyaaki ipankoki pinkathari, raakiro maawoeni tzimatsiri. Monkaataka okaatzi ikamantantakiri paerani Tajorentsi. Ithonka ijataakiro ooronaki rowetsikakaantakiri paerani Salomón, pinkatharitatsiri Israel-ki, okaatzi owaneenkataro itajorentsiipankote Tajorentsi. ¹⁴Ithonka raanakiri nampitawori Jerusalén-ki, maawoeni jewaripaeni, ñaaperoripaeni owayiri, ikaatzi yotzirori rowetsikawaetzi, osheki atziri raanaki, ikaatzi 10,000. Roowiteencha raperaaterimi raanakiri maawoeni, apatziro ijeekamatsitanaki ashironkaenkaripaeni.

¹⁵Imatakiri Nabucodonosor raanakiri eejatzi pinkathari Joaquín, itsipataanakiri iina, eejatzi reewarite rowayiritepaeni, riroperori atziripaeni nampitawori Jerusalén-ki. Raanakiri inampiki Nabucodonosor iiteetziro Babilonia. ¹⁶Irika ikaatzi riroperori atziripaeni raanakiri iwinkatharite Babilonia-jatzi, ikaateeyini 7,000 atziri; itsipa ikaatzi 1,000 riyoyahaetziro rowetsikayitziro oeyitarika, itsipa riroperori atziripaeni, ñaaperotachari rowayiritya. ¹⁷Ikanta iwinkatharite Babilonia-jatzi rowakiri ipinkatharite Matanías, riitaki poyaataariri itominthori Joaquín, rowashiñaahaeniri iwaero iiteeri Sedequías.

Ipinkatharitantari Sedequías

¹⁸Iroka okaatzi rojarensite Sedequías retantanakawori ipinkatharitzi, okaatzi 21 ojarentsi. Ipinkatharitaki Jerusalén-ki okaatzi 11 ojarentsi.

Iroka owaero riniro, oeta Hamutal, rishinto Jeremías, opoñaawo roori nampitsiki iiteetziro Libna. ¹⁹Tee okameethatzi iñeero Tajorentsi okaatzi rantayitziri, ari roshiyakari jempe ikanta paerani Joacim rirori. ²⁰Rootaki opoñaantari rowatsimaeri Tajorentsi, ikijakiri Jerusalén-jatzi, ari roshiyakaakiri eejatzi Judá. Tee ikoyi iñahaeri.

Ithonkaetantakariri Jerusalén-jatzi

25 ¹Aritaki awijaki 9 ojarentsi ipinkatharitaki Sedequías, rootaki kitejiteri 10, irijatzi kashiri 10. Ari ipokakiri pinkathari Nabucodonosor ramaki osheki rowayirite roma-nateri Jerusalén-jatzi, itzimashitapaakiri ookaakiini. Ipankoshetateeyapaani intatsikero, rowatzikapaakiro jempe roma-nateeyaani. ²Tee thaankiini rapakaero itzimashitakiri, ojamani ikanteeyakani, roojatzi okaatantakari ipinkatharitzzi Sedequías, okaatzi 11 ojarentsi. ³eenitatsi awijeentsiri ojarentsiki, rootaki kitejeri 9, ari rawijaki 4 kashiri. Ari iñahaetaki antawo tashetsi. Tekatsi rowaeyaani atziripaeni. ⁴Ikanta atziripaeni imoontakiro otantotari nampitsi, okantawitaka itzimashitziri Babilonia-jatzi. Ari ishiyeeyakani maawoeni, pinkathari eejatzi rowayirite, tsireniriki ishiyaka. Ikineeyakini ishitowanaki jempe otzimawita apite otanto nampitsi jempe itzimashiwiteetakari, ikineeyakini jempe ikinapiintziro pinkathari, ipampithatanakiro awotsi jatachari Jordán. ⁵Roori kantacha, rowayirite Babilonia-jatzi ipatzimatanakiri pinkathari Sedequías, royaatawaeri owintenipathatzira Jericó-ki. Ari ithonkari iporokanaki rowayirite pinkathari Sedequías, rookawentanakiri apaniroeni. ⁶Ikanta irikaete Babilonia-jatzi rotaeyakiri pinkathari Sedequías, raanakiniri iwinkatharite Babilonia-jatzi, ijeekiro rirori iiteetziro Ribla, ojeeki iipatsite iiteetziri Hamat. Aripaete riyakowentakiri pinkathari Nabucodonosor rowamayiteri Sedequías, ⁷Iñaakowentakiri jempe ikanta rowamayitakiri itomipaeni. Riima pinkathari Sedequías, ikantaki pinkathari: “Pikithokireeniri roki Sedequías. Poojoteri, paanakiri nampitsiki Babilonia-ki.”

Itzimpookaetakiro tajorentsipanko

⁸Okanta awijaki 19 ojarentsi ipinkatharitzzi Nabucodonosor, awijaki eejatzi 5 kashiri, ari maakotaki 7 kitejeri. eenitatsi itsipanampiro pinkathari iita Nabuzaradán, ramakiri ikaatzi rowayiriteeyani. Areeteeyakani Jerusalén-ki. ⁹Itaakiro tajorentsipanko, ipanko pinkathari, ithonkari itaakiro maawoeni ipanko Jerusalén-jatzi. Rootaki riyoshiitaki itaakiro ipankopaeni riroporeri atziri. ¹⁰Imatanakiro otanto nampitsi Jerusalén, itzimpookanakiro rowayirite Babilonia-jatzi. ¹¹Ikanta Nabuzaradán itsipanampiri pinkathari, raanakiri inoshikani nampitsiki Babilonia. raperaatanakiri raanakiri, maawoeni aapatziyakariri

iwinkatharite Babilonia-jatzi, ithonka raanakiri yotzirori rowetsikayitziro oetarika. ¹²Apatziro rootamatsitanakiri atziri ashironkaayitachari. Riitaki thamaetakoteeroni pankirentsipaeni imiriteetari, maawoeni owaantsipaeniki.

¹³Ikanta owayiripaeni, ithonka ijataanakiro rowetsikaetzinirori tajorentsipanko: otzinkami, okonOMPIropaeni, rowetsikashitziro jempe ishitowaatapiintzi nijaa. Ithonka raanakiri koriki Babilonia-ki. ¹⁴Ithonkari raanakiro eejatzi okoekimento, itsikomento jamampo, rowantapiintawori ipaamarimenkite, ikitantapiintari samampo, maawoeni okaatzi rowetsikaetziri ashi tajorentsipanko. ¹⁵Imatakiro eejatzi reewarite owayiripaeni, raanaki rirori ikaatzi rowetsikaetziri ooro eejatzi koriki: omarentsi eejatzi riraamentopaeni. ¹⁶Ikantakoetziri otzimi apite otantotari nampitsi, rootaki janta jempe oshitowaatzi nijaa, eejatzi tzinkamintsipaeni okaatzi rowetsikaantakiri paerani pinkathari Salomón. Rootaki okaatzi rowetsikaantakiri ashi tajorentsipanko, tekatsi yotatsini jempe okaatzi otenatzi. ¹⁷Janthari okantayita tzinkamintsi, okaatzi 18 ojanthatzi ojenokitzi. eenitatsi korikipata rowatzikaetakiri opatzikaakiki, ikaatzi ijanthatzi 3 ijenokitzi. Irijatzi rowetsikanteetantaka otantotsi, kameethari rowaneenkaetakiro. Iroka apite tzinkamintsi, tee ojamawaka ojenokitzi.

Ithonkaetantakariri isheninkapaeni Judá

¹⁸Ikanta eewatziriri owayiripaeni, rotaeyakiri eejatzi iitachari Seraías, omperatajorentsitaarewo rini, eejatzi roshiyakaakiri Sofonías, irijatzi omperatajorentsitaarewo, eejatzi mawa kempoyaawentzirori tajorentsipanko. ¹⁹Imatanakiri atziripaeni nampitawori nampitsiki, eewatziriri owayiripaeni, raanaki 05 atziri rompera-tanewo pinkathari ipankoki ikaatzi oñaapaakiri ijeeki nampitsiki. Tema royiitatzi atziri riyoteeri jempe ikanta rowayiriteeta. Raanaki ikaatzi 60 riroperori atziri, riitaki inahaetapaaki ijeeki nampitsiki. ²⁰Ikanta irika Nabuzaradán, raanakiri ikaatzi rotaeyakiri ijeeki iwinkatharite Babilonia-jatzi, ari inampitawori rirori iiteetziro Ribla, ²¹Rootaki iipatsite Hamat. Ari ikantakiri iwinkatharite Babilonia-jatzi: “Pompojeri.” Ari okanta raapithaetantakariri iipatsite Judá, raakiro itsipa atziri.